

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **Č., a.s.**, so sídlom M., IČO: X., zastúpenej JUDr. B. Z., advokátom so sídlom v B., proti odporkyňi **Z. S.**, bývajúcej v B., **o zaplatenie 1 076,17 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 16 C 185/2011, o dovolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 22. mája 2014 sp. zn. 9 Co 350/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Odporkyňi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Navrhovateľka sa v konaní pôvodne domáhala, aby súd uložil odporkyňi povinnosť zaplatiť jej 1 076,17 € spolu s úrokom z úveru zo sumy 797,19 € vo výške 6,50% ročne od 15. apríla 2010 až do zaplatenia, úrokom z omeškania zo sumy 797,19 € vo výške 9,50 € ročne od 15. apríla 2010 až do zaplatenia a úrokom z omeškania zo sumy 178,05 € vo výške 9,50 € ročne od 15. apríla 2010 až do zaplatenia.

Okresný súd Bratislava IV rozsudkom zo 17. apríla 2012 č.k. 16 C 185/2011-153 zastavil konanie (vzhľadom na čiastočné späťvzatie návrhu) v časti o zaplatenie úroku z omeškania 0,5% ročne zo sumy 797,19 € od 15. apríla 2010 do zaplatenia a zo sumy 178,05 € od 15. apríla 2010 do zaplatenia. Ďalej rozhodol, že odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľke 983,23 € so 6,5% úrokom ročne zo sumy 797,19 € od 15. apríla 2010 až do zaplatenia a s 9% úrokom z omeškania ročne zo sumy 797,19 € od 15. apríla 2010 až do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti napadnutého rozsudku. Vo zvyšku návrh zamietol. Uvedeným rozsudkom súd prvého stupňa zároveň určil, že je neprijateľná

zmluvná podmienka, ktorá oprávňuje banku (dodávateľ'a) účtovať klientovi (spotrebiteľ'ovi) za svoje služby poplatky a odmeny v súlade so sadzobníkom poplatkov a odmien za poskytovanie peňažných a obchodných služieb bankou za prvú upomienku vo výške 8,30 € a za prvú a ďalšiu výzvu vo výške 28,21 €. Vychádza z toho, že účastnícky uzatvorili 27. júna 2008 Zmluvu o spotrebiteľ'skom úvere (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej bol odporkyňi poskytnutý spotrebiteľ'ský úver do výšky úverového limitu 995,82 € a odporkyňa sa zaviazala zaplatiť istinu a úroky v 24. mesačných anuitných splátkach vždy k 15. dňu v mesiaci. Naposledy ale zaplatila splátku úveru 15. novembra 2008; od 16. novembra 2008 už nezaplatila žiadnu splátku. Na istine úveru jej k 15. novembru 2008 zostalo zaplatiť 797,19 €. Vzhľadom na to, že odporkyňa sa Zmluvou zaviazala zaplatiť navrhovateľ'ke okrem istiny aj úroky dohodnuté vo výške 6,5% ročne, predstavuje tento úrok k 14. aprílu 2010 sumu 73,41 €. Navrhovateľ'ka vyčíslila úrok z omeškania od 16. novembra 2008 do 15. marca 2009 vo výške 100,93 €. Súd prvého stupňa zaviazal odporkyňu aj na zaplatenie poplatkov v sume 11,70 €, ktoré predstavujú mesačné poplatky za poistenie práce neschopnosti vo výške 0,43 €, poistenie smrti a invalidity vo výške 0,83 € a správy úveru vo výške 1,99 €. Vzhľadom na to, že odporkyňa preukázateľ'ne nespĺnila svoje zmluvné povinnosti, zaviazal ju v zmysle § 497, § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka a § 6 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľ'ských úveroch na zaplatenie sumy 983,23 € (797,19 € + 73,41 € + 100,93 € + 11,70 €). Vzhľadom na to, že odporkyňa sa dostala s plnením peňažného dlhu do omeškania, zaviazal ju súd prvého stupňa v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. aj na zaplateniu úroku z omeškania zo sumy 797,17 € (z nezaplatenej časti úveru) vo výške 9% od 15. apríla 2010. Návrh v časti o zaplatenie 92,94 € zamietol s odôvodnením, že ide o sumu, ktorá pozostáva z poplatkov za upomienku vo výške 8,30 € a za výzvy 3 x 28,21 €. Podľa jeho právneho názoru majú „uvedené poplatky charakter neprijateľ'nej podmienky“, lebo predstavujú neprimerane vysokú sumu. V danom prípade nebola odporkyňa pri uzatváraní tejto (spotrebiteľ'skej) Zmluvy oboznámená s vtedy platným sadzobníkom poplatkov vyberaných bankou v obdobných prípadoch. Dodal, že Zmluva bola uzatvorená 27. júna 2008, sadzobník poplatkov bol ale účinný až od 1. októbra 2008. Keďže súd návrh v časti o zaplatenie 92,94 € zamietol, nepriznal navrhovateľ'ke zo sumy 178,05 € ani úrok z omeškania. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p.

Uvedený rozsudok napadla navrhovateľ'ka odvolaním, a to vo výroku, ktorým súd prvého stupňa jej návrh vo zvyšku zamietol, ako aj vo výroku, ktorým určil, že neprijateľ'nou zmluvnou podmienkou je ustanovenie Zmluvy oprávňujúce banku účtovať klientovi poplatky

a odmeny za bankové služby v súlade so sadzobníkom poplatkov a odmien vo výške 8,30 € za prvú upomienku a 28,21 € za jednotlivé výzvy. Podľa jej názoru spočívajú napadnuté výroky na nesprávnom právnom posúdení veci. Odporkyňa mala možnosť oboznámiť sa s úrokovými sadzbami a sadzobníkom poplatkov. Prvostupňový súd náležite nevysvetlil, ako dospel k záveru, že v predmetnom ustanovení Zmluvy ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Národná banka Slovenska sa v rámci výkonu bankového dohľadu nevyjadrila v tom zmysle, že by poplatky za upomienky alebo výzvy vyberané bankami na území Slovenskej republiky boli neprimerane vysoké. Preto ani navrhovateľkou vyberaný poplatok za upomienku vo výške 8,30 € a poplatok za výzvu vo výške 28,21 € nie sú neprimerané a možno ich akceptovať. Predmetné ustanovenie Zmluvy bolo preto bezdôvodne označené za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Z týchto dôvodov žiadala napadnuté výroky zmeniť a jej návrhu vyhovieť.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľky písomne nevyjadrila.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 22. mája 2014 sp. zn. 9 Co 350/2012 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom rozsahu potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.), vychádzajúci z dostatočne zistených rozhodujúcich skutkových okolností a založený na ich správnom právnom posúdení. Aj podľa názoru odvolacieho súdu je Zmluva spotrebiteľskou zmluvou, na ktorú treba aplikovať všeobecnú úpravu o neprijateľných podmienkach (§ 52 Občianskeho zákonníka). Oprávnenie súdu vysloviť neprijateľnosť zmluvnej podmienky je daný ustanovením § 153 ods. 3 O.s.p. Odvolací súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci boli dané všetky zákonné predpoklady na to, aby súd prvého stupňa určil, že je neprijateľná zmluvná podmienka to zmluvné ustanovenie, ktoré oprávňuje banku, aby klientovi (spotrebiteľovi) účtovala 8,30 € za prvú upomienku a 28,21 € za výzvu. Vo vyrubovaní poplatku za výzvu na zaplatenie dlžnej čiastky a poplatku za upomienky obdobného charakteru je zrejмый vlastný ekonomický záujem navrhovateľky. Na poplatok spojený s výzvou alebo upomienkou na zaplatenie dlžnej čiastky, nemá navrhovateľka zákonný nárok, lebo poplatok je pokrytý už v zmluvne dojednanom úroku (odplate) za poskytnutý úver (úrok z úveru). Poplatky za služby spojené s administratívnou agendou (poplatky za výzvy a poplatky za upomienky), predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa a konanie banky, ktoré spočíva v účtovaní takýchto poplatkov, možno hodnotiť vo vzťahu k spotrebiteľovi ako poškodzujúce. Opodstatnený je preto záver o neprijateľnosti zmluvných ustanovení, ktoré oprávňujú banku vyberať tieto poplatky. Pre spotrebiteľa je vždy

neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými nie sú spotrebiteľovi poskytované nejaké protiplnenia. Odvolací súd z týchto dôvodov napadnuté výroky, ktorými bola určená neprijateľnosť zmluvnej podmienky a zamietnutý návrh v časti týkajúcej sa 92,94 € spolu s úrokom a s úrokom z omeškania, potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.). O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala navrhovateľka dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 238 ods. 3 O.s.p. Uviedla, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Poukázala na to, že v zmysle § 37 ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách má povinnosť informovať klientov o poplatkoch, ktoré vyberá, rovnako o úrokových sadzbách. Túto povinnosť splnila aj vo vzťahu k odporkyňi. Dohľad nad činnosťou bánk vykonáva Národná banka Slovenska, ktorá dosiaľ vo vzťahu k žiadnej banke pôsobiacej na území Slovenska nevytkla, že by bankou vyberané poplatky boli neprímerane vysoké. V zmysle § 92 ods. 3 uvedeného zákona je banka povinná zaslať písomnú výzvu klientom, ktorí neplnia zmluvné povinnosti. S vyhotovením výzvy banky sú spojené jej výdavky, ktoré – podľa názoru dovolateľky – nie sú pokryté zmluvným úrokom. Účtovanie poplatku za výzvu je teda oprávnené. Poplatky, ktoré za vyhotovenie výzvy požaduje od svojich klientov navrhovateľka, sú porovnateľné s poplatkami, ktoré v podobných prípadoch účtujú iné banky pôsobiace na území Slovenska. Zmluvné ustanovenie, ktoré upravuje oprávnenie navrhovateľky vyberať za upomienku 8,30 € a za prvú a ďalšiu výzvu 28,21 €, teda nepredstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Z týchto dôvodov žiadala, aby dovolací súd napadnutý rozsudok buď zrušil, alebo zmenil tak, že „odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľke do 3 dní sumu vo výške 1 076,17 € spolu s úrokom z úveru vo výške 6,50% ročne zo sumy 797,19 € od 15. apríla 2010 až do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 797,19 € od 15. apríla 2010 až do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 178,05 € od 15. apríla 2010 až do zaplatenia“. Zároveň žiadala priznať náhradu trov prvostupňového, odvolacieho a dovolacieho konania.

Odporkyňa sa k dovolaniu písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny

poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že, že dovolanie podala včas účastníčka konania zastúpená advokátom (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre to, aby uskutočnil meritórny dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo.

1. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie možno podať iba ak to výslovne pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie nie je ďalším odvolaním a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. Občiansky súdny poriadok upravuje dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno podať len proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu výslovne uvedeným v zákone [viď § 238 O.s.p. (pokiaľ ide o rozsudok) a § 239 O.s.p. (pokiaľ ide o uznesenie)], alebo len v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných závažných procesných väd (viď § 237 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci.

Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Podľa § 238 ods. 5 O.s.p. dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, dovolanie nie je prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa prvej vety. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

2. Ustanovenie § 238 ods. 5 O.s.p. je [špeciálnym (v zmysle konkrétnejším)] ustanovením, ktorého aplikácia má v zmysle právneho princípu „lex specialis derogat legi generali“ prednosť pred (všeobecnejšími) ustanoveniami § 238 ods. 1 až 3 O.s.p.

2.1. Najvyšší súd už v rozhodnutí z 12. novembra 2012 sp. zn. 3 Cdo 302/2012, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 63/2014 (a v rozhodnutí z 9. októbra 2014 sp. zn. 3 Cdo 446/2013, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 6/2015), dospel k záveru, že ak výška peňažného plnenia, o ktorom rozhodoval odvolací súd, neprekročila v určitej veci násobky minimálnej mzdy uvedené v ustanovení § 238 ods. 5 O.s.p., je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu neprípustné, i keď smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu potvrdzujúcemu rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

2.2. So zreteľom na rozsah dovolacej požiadavky navrhovateľky na „zmenu“ rozsudku odvolacieho súdu najvyšší súd uvádza, že predmetom dovolacieho prieskumu (v prípade, že je dovolanie procesne prípustné) môže byť len rozhodnutie odvolacieho súdu; dovolací súd môže teda posudzovať iba to, o čom rozhodol odvolací súd.

Dovolací súd preto pripomína, že navrhovateľka napadla prvostupňový rozsudok iba vo výroku, ktorým a/ bol návrh zamietnutý „vo zvyšku“ (čo do sumy 92,94 € predstavujúcej poplatky banky) a b/ bola vyslovená neprijateľnosť zmluvnej podmienky. Výroky rozsudku prvého stupňa odvolaním nenapadnuté (vrátane výroku, ktorým bolo navrhovateľkinmu návrhu vyhovené čo do sumy 983,23 € s príslušenstvom) odvolací súd nepreskúmal.

V danom prípade teda navrhovateľka napadla dovolaním rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení 92,94 €.

Návrh na začatie konania bol podaný 29. júna 2010; v deň jej podania určovalo výšku minimálnej mzdy nariadenie vlády č. 441/2009 Z.z. Podľa tohto predpisu minimálnu mzdu na rok 2010 predstavovala suma 307,70 €. Trojnásobok tejto sumy je 923,10 €.

Súd prvého stupňa zamietol návrh „vo zvyšku“ – čo do sumy 92,94 €; odvolací súd tento výrok rozsudku preskúmal a potvrdil. Dovolanie navrhovateľky v dôsledku toho smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcim trojnásobok minimálnej mzdy (92,94 € < 923,10 €).

3. Dovolanie navrhovateľky by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, iba ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Navrhovateľka existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 O.s.p. netvrdila a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

4. Navrhovateľka namieta, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je síce relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nezakladá však prípustnosť dovolania (viď tiež R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho

súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011).

Vzhľadom na procesnú neprípustnosť dovolania navrhovateľky nepristúpil dovolací súd k posúdeniu, či potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na (ne)správnom právnom posúdení veci. Neskúmal preto medziiným, či bola dôvodne konštatovaná neprijateľnosť (neplatnosť) zmluvnej podmienky.

5. Keďže prípustnosť v danej veci podaného dovolania nemožno vyvodit' zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, odmietol najvyšší súd dovolanie navrhovateľky podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

V dovolacom konaní úspešnej odporkyni vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti navrhovateľke, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s ustanoveniami § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd nepriznal odporkyni náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na jej priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 4. júna 2015

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková